

סניף המיפלגה הליברלית בדחובות התרוקן מחבריו, שהלכו למיפלגה החדשה. נותר רק שמואל רכטמן. האם האסיר לשטבר יפיע שוב כעסקן בקנה-מידה ארצי?

כ שיצא שמואל רכטמן מכילאו, לפני ארבע שנים, החל מייד במסע נמרץ לשיפור מעמדו הציבורי. צעדיו הראשונים הובילו אותו לבניין עיריית רחובות, שם הצטלם עם העובדים כשכוס שמפניה בידו, והכריז כי ינהיג כ"ס ר"ג, הוא יקבל קהל, ישמע את פניות האזרחים ויארח את הצרים על ביתו. לברכו לרגל שיחורו. ממש כאילו היה

רכטמן מפליג שוב

בינתיים הצליח להיבחר למועצת הפועלים המקומית — איזה לעג מר לפועלי רחובות — כראש סיעת הליכוד האופוזיציונית. עמדת-כוח נוספת, שעזרה לו להיזר לעצמו את הלגיטימציה הציבורית בעיר, היא תפקידו כמזכיר אירגון בעלי מלאכה ותעשייה זעירה ב"רחובות. בליברלים, ובליכוד ככלל, אין רואים סתירה בין משרה זאת, כמשרתם של המעבידים, לבין תפקידו במועצת-הפועלים. המעבידים עצמם אינם חוששים מפניו. להיפך, בעלי זכויות-הקרקע באזור התעשייה ברחובות מחזיקים לו טובה גדולה על מאמציו למענם בתקופת-כהונתו כראש-עירייה. מבקרי-העירייה ומבקר המדינה היו פחות נלהבים ממאמצים אלה: דוחות הביקורת גילו באזור התעשייה אי-סדרים שערווייתיים, לא היו כל קריטריונים להקצאת הביטנים, לא היה ברור על סמך מה מי מקבל זכויות וכמה, והעירייה כמעט שלא גבתה במקום מיסים.

בדיחת ה-1 באפריל

ב אחרונה נקרתה לפני רכטמן ההזדמנות הגדולה, שלה חיכה כמה שנים. סניף המיפלגה הליברלית ברחובות התרוקן מכל חבריו הפעילים, שפרשו יחד עם ראש-העירייה הנוכחי, יחוקאל הרמלך, למיפלגת המרכז הליברלי החדשה. פורשים אלה היו את המחסום האחרון לפני חזרתו המלאה לחיים הפוליטיים. השירים שנותרו בליברלים, קומץ קטן של תומכיו, מיהרו למנותו כחבר במזכירות הסניף. בין אנשיו בסניף: ישעיהו (שו"ק) פורר, מנכ"ל משרד התעשייה והמיס' חר, בעבר מנאמניו של גידעון פת; אורה לוסטרגניק, לשעבר שופטת עירונית, שבביתה נתגלתה חריגת-בניה; יצחק סטרונ'נסקי, חבר מועצת העירייה ויו"ר אירגון בעלי-המלאכה, המעסיק את רכטמן כמזכיר; ואל

רכטמן ואשתו מומינים מיכתב-יעודוד בביתם התפרצויות אהבה ספונטאנית, מבויימות ומתוזמרות היטב

ורכטמן צופה, כולו תיקווה, לקראת הבחירות הקרובות. "אני חי כרי לחזור למועצת העירייה", הוא מודה באוזני מקורביו, ומוסיף בצניעות: "כשלב ראשון — לא כראש-עירייה". אומנם, הוא הפסיד כמעט 10 שנים מחייו, אך הוא מתכוון למלא את החסר במהירות. מאז יצא מהכלא, לפני ארבע שנים, בנה לעצמו, אט-אט, לובי חזק בעירו ובמיפלגתו. את שכרו הוא מקבל במרכז הירידים בתל-אביב, אף כי אין זה ברור בדיוק מה הוא עושה שם. כי את זמנו הוא מבלה בבית-הקפה הרחובותי פינת, שברחוב הרצל, בחברת ידידיו ותומכיו משכבר, רובם קבלנים הווכרים לו את הימים הטובים שהיו להם כאשר כיהן כראש-עירייה.

אלכסנדר בן-יאהרון, היו ערים גם הם לחשבון זה. לכן הגישו נגד רכטמן, בסוף 1980, בערו בכלא, כתבי-אישום נוסף. גם הפעם הניבו מאמציהם הרשעה. התיכיעה לא התנגדה שעונש המאסר, אשר נגזר כמישפט זה, יהיה חופף לעונש הקודם, כך שלא היה עליו לשבת ולוא יום אחד נוסף על אותו שלוש וחצי השנים, בניכוי שליש המטרה היחידה שעמדה לפני החוקרים בהגשת כתבי-האישום השני היתה הארכת מועד תום האמברגו על מועמדותו האפשרית בבחירות-לעירייה. הם הכירו היטב את שאיפותיו של רכטמן, וביקשו להקדים רפואה למכה. אך גם מועד זה הסתיים לאחורונה,

את הקריירה המבטיחה הזאת קטעה פרשת-השחיתות בעירייה, או, לפני שבע שנים, רשם רכטמן תקדים מביש בתולדות הפרלמנטריון הישראלי: הוא היה הח"כ הראשון שהורשע בפלילים ונשלח לכלא, בעוון קבלת-שוחד. על-פי החוק, אדם שהורשע בעבירה שיש עימה קלון אינו יכול להגיש את מועמדותו בבחירות עירוניות, אלא אחרי תום חמש שנים מיום ההרשעה. כשהורשע רכטמן ב-1979, ונשלח לשלוש וחצי שנות-מאסר, הוא ידע שיהיה עליו להקפיד את הקריירה שלו לחמש שנים. אכן, עיכוב בלתי-צפוי, אבל נסבל. חוקרי היחידה הארצית לחקירות-הונאה של בנימין זיגל, ובראשם

אדמו"ר שיצא מכילאם של הגויים. מעשהו הבא היה פניה לטלוויזיה, הוא הומין צוות שיצלם את האהבה הרבה שמעריפים עליו תושבי עירו. יואל אסתרון, אז כתב מבט, בא להיווכח בפלא הציבורי כמו עינו, וכמעט שנפל בפח שטמן לו רכטמן. אך כמה מתושבי רחובות העירניים הזהירו אותו. סיפרו לו כי הכל מבוזים. נזכר אברי רביב, אז רונר-העירייה: "ראיתי שרכטמן עושה חזרות כלליות ליד ביתו, הסמוך לבניין העירייה. הוא אסף כמה מנאמניו, תיכנן באיזה סדר ייכנסו ומה יגידו. סיפרתי את הכל לאסתרון, שהתקשה להאמין. אמרתי לו אפילו כיצד רכטמן מתכנן לו סיור בשוק, ותיארת לי את הירקן המזוקן, שתורדרך להתנפל עליו בחיבוקים ובי נשיקות ספונטאניים. כשבא הצוות לצלם, נדהם יואל אסתרון להיווכח שכל התפרצויות-האהבה, על פרטייה-פרטים שלהן, תאמו להפליא את מה שסיפרתי לו קודם." התוצאה היתה כתבת-טלוויזיה חוש-פנית, שהציגה את האסיר המשוחרר במערומיו. שובו של רכטמן למרכז הבימה הציבורית נדהם בכמה שנים.

להקפיד את הקריירה

ב ימים אלה חוזר רכטמן לימיו הטובים. ממש כבצעירותו, הוא מכתב רגליים ברחובות לשימחה מיש-פחתית, מטקס ברה-מיצווה למישרדי מועצת-הפועלים ברחובות, עובר כי כתי-הקפה ברחוב הראשי של העיר, לוחץ ידיו עוברים ושבים, נפגש עם חברי סניף המקומי של המיפלגה הליברלית. כך בדיוק הוא החל, לפני יותר מ-20 שנה, את דרכו הפוליטית בעיר הדרומית. במשך השנים טיפס לתפקיד ראש-העירייה, השתלט על האירגון הארצי של איגוד העובדים הליברליים, שמטעמו נכנס לכנסת, כאיש סיעת-הליכוד.